

ПОЈАМ ОРУЖАНЕ СНАГЕ, КОЈИ ВУЧИЋ КОРИСТИ У ИЗЈАВАМА, У БИВШОЈ СФРЈ ОДНОСИО СЕ НА ЈНА, ТЕРИТОРИЈАЛНУ ОДБРАНУ И ПОЛИЦИЈУ. СРБИЈА ТЕРИТОРИЈАЛНУ ОДБРАНУ НЕМА, А УПОТРЕБА ПОЛИЦИЈЕ, ПОСЕБНО ЊЕНИХ СПЕЦИЈАЛНИХ ЈЕДИНИЦА РЕГУЛИСАНА ЈЕ ЗАКОНОМ О ПОЛИЦИЈИ И НИГДЕ СЕ НЕ ПОМИЊЕ "ВРХОВНИ КОМАНДАНТ"

Председник Србије Александар Вучић и његов имењак на месту министра одбране Вулин измислили су, по ступању на дужност, непостојећу функцију "врховног команданта оружаних снага" која не постоји ни у једном правном акту државе, и одмах почели да је експлоатишу. То што Устав Србије, Закон о одбрани и Закон о војсци не познају функцију "врховног команданта", и што нигде у тим актима не стоји одредница "оружане снаге", за Вучића и његовог "трбухозборца" није битно – ем та формулација лепо звучи и храни сујету, ем је од Тита наовамо нико није имао.

Устав Србије, усвојен 2006. не познаје одредницу "оружане снаге", а његов члан 112.

Шеф државе, партије и "врховни командант"

Пише: Давор Лукач
недеља, 20 август 2017 12:09

изричито каже: "Председник Републике, у складу са законом, командује војском, поставља, унапређује и разрешава официре Војске Србије." Међутим, то Вучића није спречило да 30. јуна изјави у Дубровнику: "По Уставу Србије ја сам врховни командант оружаних снага."

Председник Србије има свој војни кабинет који би морао да реагује на такве грешке у изјавама, али у случају Вучића, официри у том кабинету остали су "неми". Занимљиво је да Томислав Николић, његов претходник на месту председника Србије, никад није о себи говорио као о врховном команданту. Такође, ни Борис Тадић, који је пре био на тој функцији у два мандата – иако је имао неких покушаја, никад директно није изговорио ту формулацију.

Да након месец дана проведених на функцији председника Републике једном направи такву омашку, Вучићу би се могло и опростити незнање.

Али он у Риму 25. јула, дајући изјаве о свему и свачему, поново поручује да ће "као председник Србије и врховни командант учинити све да наше оружане снаге буду спремне да одговоре сваком изазову, надајући се да никад неће бити потребе за таквим њиховим ангажманом".

ЛАНАЦ КОМАНДЕ: Председник Србије и министар одбране, наравно, не морају познавати сваку реч закона. Али зато постоје људи који су плаћени за то, у њиховим кабинетима, Министарству и Војсци, који би морали указати да су оба закона – о војсци и о одбрани – јасна и да се нигде не помиње одредница нити формулација "врховни командант", као ни "оружане снаге". Међутим, саопштење Министарства одбране од 18. јула у целости гласи: "По наређењу врховног команданта Војске Србије, председника Републике Александра Вучића, министар одбране Александар Вулин контактирао је министарства одбране свих наших суседа захваћених катастрофалним пожарима, Босне и Херцеговине, Хрватске и Црне Горе, као и министра полиције Републике Српске и понудио сву техничку и материјалну помоћ са циљем гашења пожара и спречавања већих последица. Република Србија и њени грађани увек ће бити ту да помогну кад је помоћ потребна и да у тешким тренуцима покажу да се на њих може и треба ослонити."

Ово саопштење још је једно јавно признање кршења Устава и закона, јер Устав Србије, члан 125 каже: "Министри су за свој рад и за стање у области из делокруга министарства одговорни председнику Владе, Влади и Народној скупштини."

Шеф државе, партије и "врховни командант"

Пише: Давор Лукач
недеља, 20 август 2017 12:09

Дакле, Вучић као председник Србије не може ништа да нареди било ком министру, све мора да иде преко премијерке Ане Брнабић, као што ни министар одбране не може да изда наређење начелнику Генералштаба без сагласности председника Републике.

Али, како је у Србији и њеној војсци ланац командовања поремећен од доласка Вучића на власт – може све.

Могуће је тако да у мају 2014. године, кад су почеле катастрофалне поплаве, Вучић на седници Републичког штаба за ванредне ситуације, отвореној за јавност, противуоставно и противзаконито постави начелника Генералштаба генерала Љубишу Диковића за команданта одбране Шапца од водене стихије. Притом не само да га је деградирао на ниво команданта батаљона, већ му је још и поручио: "Буде ли пао Шабац, Диковићу, знате шта треба да радите..."

Шеф државе, партије и "врховни командант"

Пише: Давор Лукач
недеља, 20 август 2017 12:09

Остало је до данас недоречено шта Диковић треба да уради уколико "Шабац падне". Можда генерал на ово кршење закона о војсци, као и правила службе, није реаговао зато што у том тренутку није зна да ли му се решење о пензионисању увелико куца или не. Међутим, из само њему знаних разлога, он је сличе незаконитости наставио да толерише и касније.

Пример за то је употреба почасне чете Гарде Војске Србије. Она се не постројава – како кажу официри који познају ту материју – у ситуацији кад особа није прикладно обучена. Али то очито не вреди за Вучића. Он је 1. јуна, ступивши претходно на функцију председника Србије, стао испред почасне чете Гарде Војске у фармеркама и у сакоу, без кравате. На тај начин прекршена су интерна правила војске за ангажовање почасног строја гарде, јер се зна како гост мора бити обучен. Да је Вучића дочекао вод или чета у радним униформама, то би било у реду, али не и у свечаним гардијским униформама.

Како указују официри, то није усамљен случај. Исто се десило 6. априла 2016, када је Вучић "отварао" хангар на војном аеродрому Батајница. И тада је дошао у фармеркама и сакоу, без кравате; и тада му је почасни строј Гарде приредио дочек, предат му је рапорт... Свесно кршење правила дакле, али то војни врх није занимало – битније им је било да се додворе.

ДРУЖЕ, ПАРДОН, ГОСПОДИНЕ: Шта је следеће? Да ли ће се официри приликом предаје рапорта убудуће Вучићу обраћати са "господине врховни команданте"? Хоће ли на тај начин и даље кршити правила службе или ће се она мењати и та одредница увести? Да ли ће се можда мењати и део протокола да се највише војне почести могу одавати и људима који су неадекватно обучени, па да, рецимо, следећи пут почасни строј буде постављен за албанског премијера Едија Раму који ће доћи у патикама и неком шареном сакоу?

Питањима није крај. Хоће ли се можда за Вучића сашити посебна униформа "врховног команданта"... Истина, Тадић никад није обукао војну униформу, Николић је то учинио само једном, и више није, због подсмеха јавности, али сада су нова времена и правила... А ако се вратимо мало у прошлост, зар не би трагикомично звучало да је својевремено Зоран Лилић, на функцији председника СРЈ, изјавио, којим чудом: "Ја као врховни командант оружаних снага..." Или Војислав Коштуница?

Може ли се, уопште, замислити да су Коштуници као премијеру, или после њега Мирку Цветковићу, постројавали Гарду док обилазе неке објекте. Или да се замисле Коштуница и Цветковић у униформи. Или, ко би могао да замисли да се некадашњи министар одбране Небојша Родић појави у "парауниформи", као што то ради Вулин, са грбом Министарства на грудима и именом на десној страни груди? И да ће се с њим сликати у истој таквој парауниформи државни секретар Александар Живковић, пензионисани генерал, који се у животу наносио праве униформе...

Једну ствар свакако не треба изгубити из вида. Слободан Милошевић, какав год да је био, никад није представљан као "врховни командант", него је, на пример, у време ратног стања и бомбардовања 1999. измишљено тело, које такође ниједан закон ни пропис није познавао – Штаб Врховне команде. Закон је кршен, али се Милошевић оградио од свега и нико га није могао прозвати да се самопрогласио врховним командантом.

Очигледно је да су партизански филмови попут *Сутјеске* утицали на свест садашњих представника власти, као што је декларативни левичар Вулин... У том филму Борис Дворник, као борац Друге далматинске бригаде, долази са Бара и преноси поруку Титу кога игра Ричард Бартон. Углавном, Дворник, са стиснутом песницом на слепоочници, рапортира: "Друже врховни команданте, Далматинци поручују: Нијемци надиру са већим снагама и све упорније. Ми смо изгубили двије трећине људства, али рачунајте на нас

као да смо у пуном саставу." Та порука је после рата приписивана многим јединицама да су је упутиле Титу са борбе на Сутјесци, али је непобитно утврђено да ју је послао командант Другог (книнског) батаљона Друге далматинске бригаде Бранко Мирковић.

Онда, касније у истом филму, Титу долази и борац црногорске бригаде, која је бранила Љубин гроб, и рапортира: "Друже врховни команданте, порука са Љубиног гроба. Дешу сам уништио јер сам се плашио да ће пасти Нијемцима у руке. Деша гласи: Докле год будете чули пуцњаву на Љубином гробу – Нијемци неће проћи. А кад тога више не буде било, онда значи да више нема комуниста на Љубином гробу"... И борац пада. Оно што је познато јесте да, према сведочењима учесника, у поруци није писало "нема више комуниста", него "нема више живих пролетера", али за идеолошке потребе филма је преиначено.

С друге стране, појам оружане снаге, који Вучић користи у изјавама, у бившој СФРЈ односио се на ЈНА, Територијалну одбрану и полицију. Србија територијалну одбрану нема, а употреба полиције, посебно њених специјалних јединица (Жандармерија и САЈ) регулисана је Законом о полицији и нигде се не помиње "врховни командант", већ је прописано да одлуку о њиховом ангажовању доноси Дирекција полиције или непосредни руководилац организационе јединице. Не помињу се, дакле, ни министар ни

Шеф државе, партије и "врховни командант"

Пише: Давор Лукач
недеља, 20 август 2017 12:09

премијер, а поготово не председник Републике.

Мада би, логиком Вучића и Вулина, Ана Брнабић свакако требала, по Уставу, бити "врховни командант" полиције.

([Време](#))